სარჩევი
CONTENTS

2 საავტორო უფლებები მსოფლიოში
ინტერვიუ კარენ ბიუზესთან
COPYRIGHT WORLDWIDE
INTERVIEW WITH MS. KAREN BUSE

10 პორტრეტი
განოტებული ცხოვრება
THE PORTRAIT
LIFE SET TO MUSIC

16 სუბიექტური სივრცე
ლაშა ბაქრაძე
SUBJECTIVE SPACE
LASHA BAKRADZE

22 პრობლემატიკა
"რატომ არ უნდა მოვიპაროთ მუსიკა" - ინტერვიუ ზაზა შენგელიასთან
THE PORTRAIT
"WHY WE SHOULDN'T STEAL THE MUSIC" - INTERVIEW WITH ZAZA SHENGELIA

26 სტუდენტური კლუბი
ნინი ძიგუაშვილი,დეა სანიკიძე, გიგა გაზდელიანი
STUDENTS' CLUB
NINI DZIGUASHVILI, DEA SANIKIDZE, GIGA GAZDELIANI

34 გეოეარი წარმოგიდგენთ
ქართველები უცხოეთში, უცხოელები საქართველოში
GEOAIR PRESENTS
GEORGIANS ABROAD, FOREIGNERS IN GEORGIA

52 ხელოვნების საგანძური
ფიროსმანი - თეატრალური მხატვარი
TREASURE OF ART
PIROSMAI - A THEATRE ARTIST

56 შედევრის ისტორია
ზამთარი რომელიც ათბობს..
HISTORY OF MASTERPIECE
WINTER WHICH WARMS UP…

60 დიზაინ თბილისი
ტესერაქტი
DESIGN TBILISI
TESSERACT

66 ტელესკოპი
TETE NOISE - ხმები დილის სიჩუმიდან
TELESCOPE
TETE NOISE - SOUNDS FROM MORNING SILENCE

70 სტუმარი
კობა ნაკოფია
THE GUEST
KOBA NAKOPIA

COPYRIGHT

გამომცემელი: საქართველოს საავტორო უფლებათა ასოციაცია / Publisher: Georgian Copyright Association (GCA) საქართველო, 0171 თბილისი, კოსტავას ქ. 63 /63 Kostava str. 0171 Tbilisi, Georgia Tel: +995 32 2 23 78 87 www.gca.ge contact@gca.ge ნომერზე მუშაობდნენ: სალომე არშბა, ირინე ხიზანიშვილი, ვიკა ბუკია, გიორგი კალანდია, ნანკა დოლიძე, ელისო ნადიბაიძე, თათია კუხალაშვილი, ზურაბ ბეჟაშვილი/The edition was prepared by: Salome Arshba, Irine khizanishvili, Vika Bukia, Giorgi Kalandia, Nanka Dolidze, Eliso Nadibaidze, Tatia Kukhalashvili, Zurab Bezhashvili ფოტო: მარიამ სიჭინავა/Photo By: Mariam Sitchinava გრაფიკული დიზაინი: ნუცა ნადირაძე/Graphic Design: Nutsa Nadiradze ლიტერატურული რედაქტირება: გაგა ლომიძე/Literature Editing: Gaga Lomidze თარგმანი: მიშა გევორქიანი/ Translation: Misha Gevorkyan ჟურნალი გამოდის ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის, „საქპატენტის" მხარდაჭერით და დაბეჭდილია მის პოლიგრაფიულ ბაზაზე/The magazine was published with the support of the National Intellectual Property Center - SAKPATENTI and was printed by its publishing house

ჟურნალში გამოქვეყნებული მასალების გამოყენება გამომცემლის ნებართვის გარეშე აკრძალულია/The use of the magazine content is forbidden without prior permission of the publisher. ყველა უფლება დაცულია © 2014/ All Rights Reserved ჟურნალი ვრცელდება უსასყიდლოდ/ The magazine is produced for non commercial purpose.

საქართველოს საავტორო უფლებათა ასოციაცია
კოლექტიური მართვის ორგანიზაცია

geoair

PRESENTS | წარმოგიდგენთ

HTTP://GEOAIR.BLOGSPOT.DE/

ქართველები უცხოეთში
GEORGIANS ABROAD

გეოეარი წარმოგიდგენთ: საუბარი ხელოვანთან. თოლია ასტახიშვილს, რომელიც დილან პირსთან ერთად მუშაობს. ესაუბრა სოფო ტაბატაძე, არქიდრომის სახელით (არქიდრომი, თანამედროვე ხელოვნების არქივი)

GEOAIR PRESENTS: INTERVIEW WITH AN ARTIST TOLIA ASTAKHISHVILI, WHO WORKS WITH DYLAN PEIRCE BY SOPHIA TABATADZE ON BEHALF OF ARCHIDROME (ARCHIDROME - CONTEMPORARY ART ARCHIVE)

“ზუსტი ტემპერატურა”

თოლია ასტახიშვილმა (დაიბადა1974 წელს, თბილისში) და დილან პირსმა (დაიბადა1977 წელს, პარიზში) 2000 წელს ერთად დაწყეს მუშაობა ლონდონში, ჩელსი კოლეჯში. 2007 წლიდან ისინი Astali/Peirce-ის სახელით მოღვაწეობენ. მათი ბოლო წლების პერსონალური გამოფენები მოეწყო დიუსელდორფში, პეტრა რინკის გალერეაში (2014); ბერლინში, გალერეა ანსელმსა (2013) და ავტოცენტრში (2012). ისინი ცხოვრობენ და მუშაობენ ბერლინში.

ჩემთვის თქვენი ნამუშევრები არის ფორმისა და კონცეფციის სინთეზი. ამას თუ ორ პოლუსს ვუწოდებთ, თქვენი ნამუშევრები ერთიც არის და მეორეც. თუ შეგიძლია მოყვე იმ პროცესზე, თუ როგორ იწყებთ ნამუშევარს და როგორ ავითარებთ მას. იდეიდან მიდიხართ ფორმამდე თუ პირიქით?

თვითონ ამ შეკითხვაზეა აგებული ჩვენი მუშაობის პროცესის დიდი ნაწილი. ფაქტობრივად, არც ერთი მხარეა და არც მეორე. არც იდეიდან მივდივართ ფორმამდე და არც პროცესიდან - იდეამდე. როგორ ხდება ხოლმე ეს ყველაფერი, ძალიან ძნელი ასახსნელია. ერთმანეთთან ბევრს ვლაპარაკობთ და ბევრ ცდებს ვატარებთ: ესკიზებიდან დაწყებული, სამგანზომილებიანი მოდელების აგებით დამთავრებული. მთავარია, რომ ნამუშევარს ქონდეს ზუსტი ტემპერატურა. ეს ტემპერატურა ჩემთვისაც და დილანისთვისაც ერთია, შეიძლება ერთადერთია, რაც ორივემ ზუსტად ვიცით. ნამუშევარში არ უნდა იყოს არც

“RIGHT TEMPERATURE”

Tolia Astakhishvili (born in 1974 in Tbilisi) and Dylan Peirce (born in 1977 in Paris) began their work together in 1977 in Chelsea college of Art, London. They have been working under the name of Astali/Peirce since 2007. Their recent personal exhibitions were held at Petra Rinck Gallery, Düsseldorf (2014), Ronaldo Anselmi Gallery (2013) and in Autocenter in Berlin (2012). They live and work in Berlin.

I see your works as synthesis of form and concept. If we call it two poles, your works are both - the former and the latter. Can you speak about the process - how you begin your work and how you develop it. Do you start with the idea and develop it to the form or vice versa?

A large part of our work process is based on this question. Actually, it’s neither of them. We move neither from the idea to the form, nor from the form to the idea. I find it very difficult to explain the way it usually happens. We talk a lot and have different attempts beginning with the sketches and finishing with creating 3D models. The most important is to give the work the right temperature. This temperature is the same for both Dylan and I, perhaps the one and only thing we both know exactly. The work must avoid too obvious expression of our idea, while at the same time it must state exactly what we want to say without any exaggerations.

გადამეტებულად ცხადი ის, თუ რისი თქმა გვინდა და, ამავე დროს, ზუსტად უნდა ითქვას სათქმელი, ყველაფერი ზედმეტის გარეშე.

შეიძლება ამ ზუსტი ტემპერატურის დადგენას ელემენტების სიმრავლესთან მივყავართ. რამდენიმე ელემენტი უნდა შეიკრას, რომ რაღაც საერთო და ახალი შეიქმნას. ამ ეტაპზე ფილმზე ვმუშაობ და იქაც, მონტაჟის დროს ხდება გადაწყვეტილებების მიღება. თითქმის შეუძლებელია, ზუსტად იცოდე, იმუშავებს თუ არა წინასწარ დაგეგმილი იდეა.

თ.ა. - ინსტალაციის შემთხვევაში, ჩვენი ნამუშევარი მხოლოდ საგამოფენო სივრცეში იღებს საბოლოო ფორმას. აქედან გამომდინარე, რაც არ უნდა დავგეგმოთ წინასწარ, მაინც საგამოფენო სივრცეში დგინდება საბოლოოდ, რა რასთან ერთად იქნება კომბინაციაში და როგორ გაერთიანდება ეს ყველაფერი მოცემულ სივრცეში. ქანდაკებასა და ორგანზომილებიან ნამუშევარს შორის კავშირი მაშინ უფრო დგება, როდესაც არცერთი არის პიედესტალზე და არც მეორე ჩარჩოში.

რამდენად მნიშვნელოვანია თქვენთვის, რომ ნამუშევრის ნახვის დროს მნახველმა თქვენი კონცეფციის შესახებ იცოდეს?

თუ ნამუშევრის ვიზუალური მხარე მის შინაარსს ბოლომდე ვერ გამოხატავს, მაშინ შესაბამის სათაურს ვარქმევთ.

მახსენდება ერთი კოლაჟი, რომელიც გავაკეთეთ წიგნიდან, სადაც ყოველ გვერდზე კლასიკურად იყო ნაჩვენები ერთი მხატვრის სხვადასხვა ქანდაკება. ჩვენ ეს ქანდაკებები ამოვჭერით, ცარიელი პიედესტალები დავასკანერეთ და შემდეგ ერთ ფურცელზე 15-ჯერ თუ 20-ჯერ ამოვბეჭდეთ. ზოგი პიედესტალი ერთმანეთს არ დაემთხვა გვერდებსა და სიმაღლეში და ერთი კრისტალი გამოვიდა. იმის მიუხედავად, რომ მნახველისთვის არ აგვიხსნია ამ ნამუშევრის გაკეთების პროცესი, ვიზუალურად ის თავის როლს მაინც ასრულებდა, როგორც საინტერესო ფორმა, რომელიც ცნობისმოყვარეობას აღძრავს.

რადგან ორნი მუშაობთ, ალბათ, მუშაობის სპეციფიკაც განსხვავებულია. შეგიძლია ამაზე ისაუბრო?

მარტო როდესაც მუშაობ, ზოგჯერ არის, რომ წინ იყურები და გვერდზე რაღაცას ხედავ, მაგრამ როგორც კი თავს მიატრიალებ, ველარ ხედავ. თითქოს, თვალის კუთხიდან დანახულივით არის რაღაც იდეა და გჭირდება, რომ ამის კრისტალიზაცია გააკეთო. ჩვენ ამ დროს ერთმანეთს ვუზიარებთ აზრებს, რაც ამ იდეის “ამოყვანაში” გვეხმარება.

ჩვენი მუშაობა არის დიალოგი და როგორც დიალოგში, აქაც შეიძლება იყოს გაუგებრობა, თუმცა ჩვენ უკვე ჩვენი ელემენტების დიდი ლექსიკონი გვაქვს, რაც კომუნიკაციაში გვეხმარება.

ზოგჯერ ხდება, რომ ჩვენ ორნი, უბრალოდ, დროში ვცდებით ერთმანეთს. საწყისი იდეა შეიძლება ერთს ეკუთვნოდეს, რაღაც დროის შემდეგ ის მეორემ აიტაცოს და უფრო საინტერესოდ განავითაროს.

Maybe we follow numerous elements while looking for this right temperature. Several elements must interact to create something common and new. I am working on a film at this stage where many decisions have to be made while editing. It is next to impossible to exactly know beforehand if the planned idea will work or not.

In the case of installations, our work takes its final form in the exhibition hall only. Hence, whatever our plans are, it is still in the exhibition hall that we decide on the way the exhibits will be finally combined and the way they will fit in the given area. The connection between a statue and two-dimensional work is better established when the former is off the pedestal and the latter is out of frame.

Do you think it is important, if at all, for the viewer to know your conception when observing your work?

If the visual side of work does not express its idea then we give it a corresponding title.

I remember one collage we made of a book where every page classically showed different sculptures by the same sculpture. We cut these sculptures off their pedestals, scanned the empty pedestals and then printed them out on one page 15 or 20 times. Sides and sizes of some pedestals did not fit each other and we got a single crystal. Although,

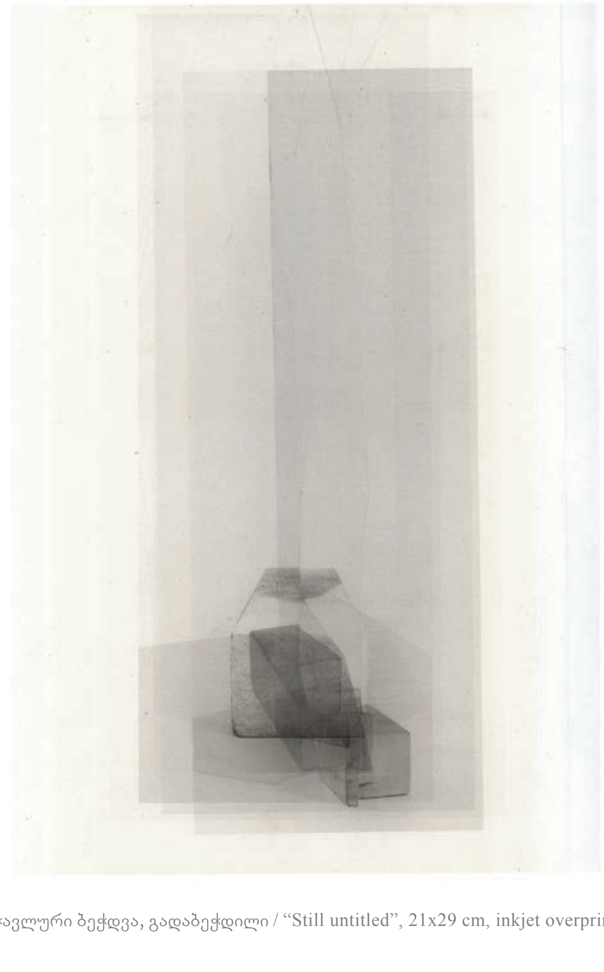

“უძრავი უსათაურო” 21x29სმ. ჭავლური ბეჭდვა, გადაბეჭდილი / “Still untitled”, 21x29 cm, inkjet overprint

თქვენ ახალ კატალოგში ცალ მხარეს არის ფოტო-კოლაჟი და მეორე მხარეს ამ კოლაჟის უკანა მხარე ტექსტია, შეგიძლია ეს განმარტო?

კოლაჟებისთვის ვიყენებთ ფოტოებს, რომლებიც სხვადასხვა ჟურნალიდან და წიგნებიდანაა ამოჭრილი. ამ სურათების უკანა მხარეს ხშირად არის ტექსტი და მუშაობის დროს საინტერესო და პოეტურ წინადადებამდე მივედით - რომ ენა არის გამოსახულების უკანა მხარე "Language is the backside of the image". ჩვენს ახალ კატალოგში მარჯვენა გვერდზე მოთავსებულია კოლაჟი და მარცხენაზე კოლაჟის უკანა მხარე. ეს უკანა მხარე არის სურათის კულისები, სადაც კოლაჟის ჭრილობები და ქირურგიული ჩარევა ჩანს. თუ კოლაჟის წინა მხარე მაინც მთლიანობას ქმნის და ჰარმონიულად გამოიყურება, იმის მიუხედავად, რომ გამოსახულების სხვადასხვა მხარე "ძალით" არის ერთმანეთთან მიწეული და გადაკერებული, უკანა მხარე ამ "ძალადობის" ფაქტს თვალსაჩინოს ხდის. ამ წიგნის დათვალიერებისას, თვალი ავტომატურად მარცხენა მხარეს მიდის, სადაც ტექსტია და გგონია, რომ უნდა წაიკითხო, მაგრამ აღმოჩნდება, რომ ესეც კოლაჟია, ანუ კოლაჟის უკანა მხარეა.

ამ "ძალადობას" რა მნიშვნელობა აქვს?

we did not explain the process of creating this work to the viewers, it still performed its visual role of an interesting, curiosity evoking form.

As you two work together, you must have a different specific character of work. Can you speak about it?

When you work alone, you sometimes look forward and see something by your side, but as soon as you turn your head you can see it no longer. As if you caught glimpse of some idea and you need to crystallize it. In such cases, we share ideas with each other, which help us "develop" this idea. Our work is a dialogue and just like a dialogue it can bring in some misunderstandings too. However, we already have a large vocabulary of elements, which helps our communication. Sometimes it happens that the two of us just outstrip each other in time. The initial idea may belong to one of us, however some time later the other may abstract it and develop in a more interesting way.

There is a collage on one page of your new catalogue, while the other page shows the back of the collage - a text. Can you explain it?

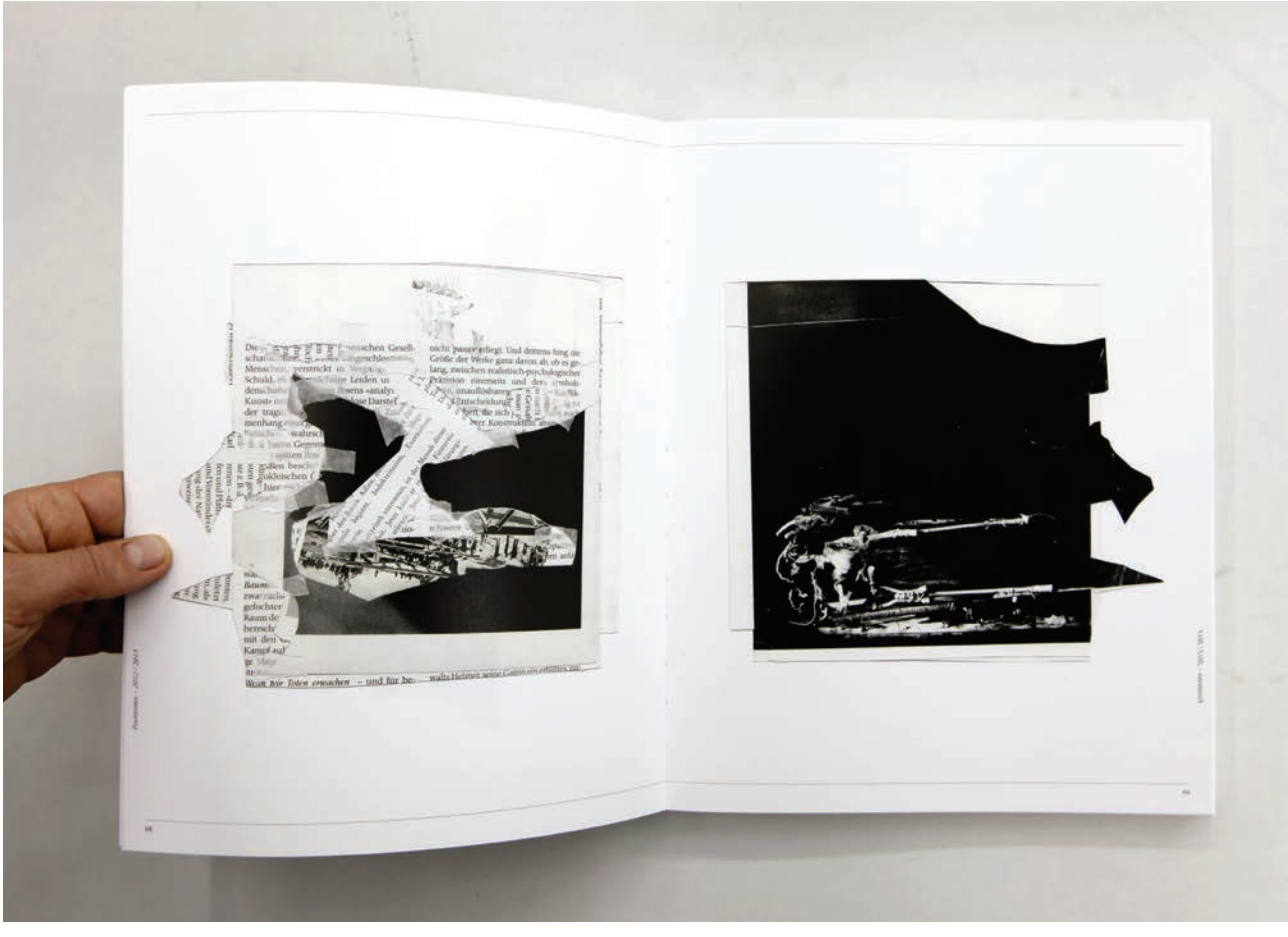

"სქოლიო" კატალოგი / "Footnotes" catalogue

კოლაჟში შეიძლება ადამიანის ყურის ბიბილოს გარეთა კონტური მანქანის პარპრიზის ნაწილთან შეაერთო და შუაში სარკის კონტური და ქურქის სახელო ჩაამატო. ამ ყველაფრის თავმოყრით იქმნება ახალი ობიექტი და იმის გამო, რომ ერთი გამოსახულება ვიზუალურად აგრძელებს მეორეს, იქმნება ჰარმონია. შეიძლება ჰარმონია არც იქმნება, მაგრამ იქმნება ობიექტი და მის არსებობას გარკვეული ავტორიტეტიც ენიჭება.

მაგრამ ამ ობიექტის შექმნის ერთ-ერთი ასპექტი არის ძალადობა. ნაძალადევად არის მიტანილი ჩაიდნის ყური ადამიანის ტუჩთან, რომ აბსოლუტურად სხვა ობიექტი შეიქმნას. ეს ძალადობა არ ჩანს ამ გამოსახულებაში, მაგრამ მისი ნაწილია. უკანა მხარის ჩვენებით ისიც მივიღეთ, რომ ის უფრო მნიშვნელოვანი გახდა. ეს, რაღაც დონეზე, დემოკრატიზაციაც არის, იმ გაგებით, რომ არამნიშვნელოვანიც ხდება წამყვანი.

ამ დემოკრატიზაციამდე როგორ მიხვედით?

მაგაზე ერთმანეთთან არ შევთანხმებულვართ, ასე გამოვიდა მას მერე, რაც ბევრ ნამუშევარში აღმოვაჩინეთ ეს ტენდენცია.

კოლაჟებზე როგორ მუშაობთ და რა მასალას იყენებთ?

კოლაჟები შექმნილია არსებული ფოტოების ფონებით და კონტურებით. ფოტოში ცენტრალური ფიგურა ამოჭრილია და მისი კონტურები ერთმანეთთან არის მიწეული. ის ფაქტი, რომ მარჯვენა და მარცხენა მხარეს ერთად მოაქცევ, ჩრდილოეთს და სამხრეთს გააერთიანებ, კუმშავს და აძლიერებს ამ სურათის პოტენციალს. თუმცა შეიძლება ვინმესთვის ცენტრალური ფიგურის ამოჭრა მთავარი პოტენციალის გაქრობას ნიშნავდეს.

ბევრი მასალა გვაქვს სხვადასხვა წყაროდან. ეს შეიძლება იყოს ყოველდღიური ამბების, პოლიტიკური, სამეცნიერო, სამედიცინო და მოდის ფოტოების, ასევე თეატრის შესახებ წიგნების ნაკრები. ამ წიგნებიდან ამოჭრილი მასალით გაკეთებული გვაქვს ერთგვარი კოლექცია და ამ მასალას კარგად ვიცნობთ.

ზოგ სურათს ბევრჯერ ვიყენებთ. ეს არის გამეორება, რომელიც ზუსტად არც მეორდება, თითქოს იგივე მოვლენა ოდნავ გვერდიდანაა დანახული. ყოველთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს, რა პერსპექტივიდან და რა კონტექსტში შეხედავ ობიექტს.

წიგნების დაჭრისას არ გაქვს ძალადობის შეგრძნება?

ზოგზე კი და ზოგზე არა. საქმე ისაა, ჩვენი მასალა ამოჭრილია გადაყრილი წიგნებიდან, რაც საზოგადოებას აღარ ჭირდება. უმეტესწილად, ეს არის ნაპოვნი ან ძველმანებში ნაყიდი წიგნები.

ზოგჯერ ისეთი შეგრძნება მაქვს, რომ როდესაც წიგნი დახურულია, ის გამოსახულებები, რომლებიც ამ წიგნებშია, ღამე ერთმანეთში გადი-გამოდიან და დიალოგი აქვთ. ამ შემთხვევაში არ მაქვს ძალადობის გრძნობა. თეატრის ფოტოების შემთხვევაში, თითქოს სხვადასხვა პიესის ფოტოები უნდა გაერთიანდეს, რითიც რაღაც დაუწერელი პიესა გათამაშდება. მაგ დროს მგონია, რომ სხვადასხვა

In our collages we use photos which are cut out of different books and magazines. The backs of these pictures contain texts and during our work we came to an interesting and poetic sentence: “Language is the backside of the image”.

The right page of our new catalogue contains a collage, while the left page contains its backside. This backside is the backstage of the picture, which shows collage cuts and surgical interference. While the front of the collage shows unity and looks harmonious (even though different sides of the image are “forced” to fit one another), the backside makes the fact of this “violence” visible to the viewer. When looking through this book your eyes automatically run to the left side where you think there is a text to read, however, you discover the backside of the collage.

What does this “violence” mean?

A collage may join an outer contour of a human ear lobe with parts of a car dashboard and have a mirror contour and a fur coat sleeve added in the middle. By means of piling all this, you create a new object and a visual prolongation of one image into another. There may be no harmony but an object is created and its existence assumes a certain authority. However, one of the aspects of this action is violence. A kettle handle is forced to a human lip to create an absolutely new object. This violence is not visible in this image, but it is part of it. By showing the backside we managed to make it more important. At a certain level it is a democratization of elements too, as insignificant parts becomes leading figures in our work.

How did you get to this democratization?

We failed to agree on this question. It turned out to be so after we discovered this tendency in many works.

How do you work at a collage and what material do you use for it?

Collages are made of existing photo backgrounds and contours. The central figure in a photo is cut out and its contours are joined. The fact is that by bringing right and left sides together you join the south and the north which contracts and enforces the potential of the picture. However there may be somebody for whom cutting out the central figure would mean disappearance of the main potential.
We have got a lot of materials from different sources. It can be a digest of daily news, political, scientific, medical and fashion photos as well as books on theatre. We have created kind of a pool of materials cut out of numerous books and we know this material well. We use some of the pictures many times. It is repetition which is not repeated exactly. It is as if the same phenomenon is seen a little bit from aside. The perspective and context in which the object is observed are always very important.

Don’t you have a feeling of violence when cutting books?

“ნაკერები”, შავი ДСП, პოლიესტერი, კოლაჟი, ბეტონი, გაქვავებული ხე / “Seams”, black MDF, polyester, collage, concrete, petrified wood

საათის მექანიზმი, 700 x 700 x 400 სმ, შავი ДСП, პოლიესტერი, კოლაჟი, მეტალი, პლექსიგლასი / “Clockwork” 700 x 700 x 400 cm, black MDF, polyester, collage, metal, plexiglass (detail)

გამოსახულებას შორის რაღაც დიალოგი დგება და მე, უბრალოდ, მათ ერთმანეთთან ვაკავშირებ.

იმის გამო, რომ თქვენი ნამუშევრების შესაქმნელად მასალას სხვისი ნამუშევრებიდან იყენებთ, რამდენად გაქვთ გაცნობიერებული ამ კონტექსტში საავტორო უფლებები?

რადგან ის წიგნები, რასაც ჩვენ ვიყენებთ, ხალხის თაროებიდან გადარჩეული და გადაყრილია, არ მაქვს პრობლემა, რომ დავჭრა. მეორეა ის, რომ ეს ფოტოები ყოველდღიურ ამბებს ასახავს, რომლებიც უკვე მოხდა. ეს მასალა კი, ჩემი აზრით, ყველას ეკუთვნის და, შესაბამისად, არ ვფიქრობ, რომ ვიღაცას რაღაცას ვპარავ. ასევე ის, რომ ჩვენ მოცემული გამოსახულების ძალიან პატარა ნაწილს ვაჩვენებთ. ჩვენ კოლაჟებში არ ჩანს სხვისი ობიექტივიდან დანახული ცენტრალური სუბიექტი, რადგან სხვისი ნამუშევრის მხოლოდ რამდენიმე უჯრედს, რამდენიმე მოლეკულას ვიყენებთ.

ძირითადად, რა მასალით ქმნით ნამუშევრებს?

ხშირად ვიყენებთ ДСП-ს და მუყაოს. მუყაოს ქანდაკებები გავს ალუმინისას, შავი ДСП-სგან გაკეთებული ნამუშევრები კი შავ მეტალს. ჩვენ გვაინტერესებს ის მასალები, რომელთა ფაქტურაც სხვა მასალას გავს. ასევე, გამოგვიყენებია ბეტონი, რომელიც პოლიეთილენზე მილიმეტრიან შრეებად დავასხით. წინიდან ბეტონის ფაქტურა მძიმე მასალად აღიქმება, ხოლო როცა მას გვერდიდან შეხედავ, ჩანს, რომ ის ძალიან მსუბუქი და მსხვრევადია.

კიდევ პოლიესტერს ვიყენებთ, რადგან ამ მასალას აქვს როგორც ტექნოლოგიური, ისე ორგანული ფაქტურა. თუმცა არ მინდა, მარტო ამ მასალებით შემოვიფარგლო, რადგან მომავალში შეიძლება ბევრი სხვაც გამოვიყენოთ.

Sometimes - yes, and sometimes - no. The case is that out materials are cut out of the thrown away books the society does not need any more. Mostly these are the books we found or bought in second hand shops. Sometimes I have a feeling that when a book is closed, the images in it meet each other and have a dialogue. In this case, I do not have a feeling of violence and I believe I reveal what is performed beyond the said, and out of the focus. In case of theatre photos it is like combining photos from different plays, by means of which some unwritten play will be performed. At this time I think that different images have some dialogue and I just bring them together.

To create your works, you use other people's works, to what extent do you take copyright into consideration in this context?

As the books we use are sorted and thrown out from people's shelves, I do not have problem of cutting them. The second thing is that these photos show daily routine which has already happened. I think this material belongs to everybody and nobody and correspondingly, I do not think I steal anything from anybody.

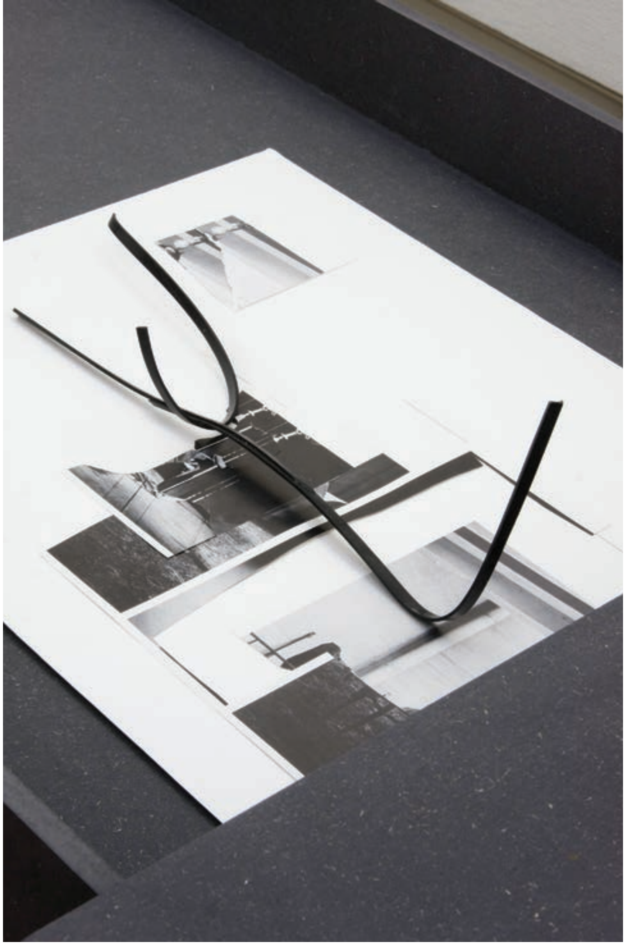

საათის მექანიზმი, 700 x 700 x 400 სმ, შავი ДСП, პოლიესტერი, კოლაჟი, მეტალი, პლექსიგლასი /
"Clockwork" 700 x 700 x 400 cm, black MDF, polyester, collage, metal, plexiglass (detail)

We also show a tiny part of the given image. Our collages do not show central objects taken by other people's cameras as we use just a few cells, a few molecules of other people's works.

What materials do you generally use for your installations and sculptures?

We often use MDF and cardboard. Cardboard statues look like aluminum ones. Works made of black MDF look like made of black metal. We are interested in materials with the texture resembling other materials.

We also used concrete, which we pour in millimeter layers over polystyrene. The foreground looks like a massive concrete texture; while when you watch it from aside, you see that it is very light and fragile.

In addition to that we use polyester, as this material offers both technological and organic textures.

However, I do not want to restrict myself to these materials only, as we may use many others in future.

პორტრეტი: თოლია ასტახიშვილი და დილან პირსი / Portrait Tolia Astakhishvili and Dylan Peirce

ᲣᲪᲮᲝᲔᲚᲔᲑᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ
FOREIGNERS IN GEORGIA

2014 წლის 2-12 აპრილის პერიოდში, გეოარმა მოაწყო ვორკშოპი პროექტის - „ვაკანტური ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა“ ფარგლებში. პროექტის პარტნიორები და მოწვეული სტუმრები არიან “KEK”-ი უნგრეთის თანამედროვე არქიტექტურის ცენტრი და “4AM”-ი - არქიტექტურისა და მედიის ფორუმი.

პროექტი „ვაკანტური ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა“ გახლავთ 2013 წელს წამოწყებული VAC (Vacant Central Europe) პროექტის გაგრძელება, რომელიც KEK-ი - უნგრეთის თანამედროვე არქიტექტურის ცენტრის მიერაა ინიცირებული. მისი მიზანია, ყურადღება გაამახვილოს ვაკანტური შენობების პრობლემაზე, ცარიელი შენობების რუკაზე დატანის გზით, დაგეგმარების ინსტრუმენტების მოკვლევით, არქიტექტურული მექანიზმების მოკვლევით და, ასევე, ასეთი ვაკანტური შენობების დროებითი ექსპლუატაციის გამოცდილების გაზიარებით, სტრატეგიების გაცვლით, რაც ხელს შეუწყობს მიტოვებული და უფუნქციოდ დარჩენილი შენობებისთვის ახალი დანიშნულების და გამოყენების მინიჭებას. პროექტი ითვალისწინებს ეკონომიკური კრიზისის ნეგატიური ეფექტის და პოსტინდუსტრიული ეკონომიკის გარდაქმნას - პროექტის ერთ-ერთი მიზანია არასამთავრობო ორგანიზაციების დახმარება, სოციალური საწარმოს და სოციალური მიზნებით მოქმედ თემთა დაჯგუფებების პოვნა და ურბანული საკუთრების გამოყენება დროებითი სარგებლობისთვის. ამ ინიციატივებისთვის ადგილის მოძებნით, პროექტი ასრულებს კატალიზატორის ფუნქციას, რომელიც ორგანიზაციებს ეხმარება ითანამშრომლოს იგივე შენობაში არსებულ სხვა დანიშნულების და ფუნქციის ორგანიზაციებთან, მოხდეს სინერგია და გააფართოვონ საკუთარი შესაძლებლობები. მთავარი მიზანია ვაკანტურობასთან მიმართებაში ადგილობრივი პოლიტიკის შეცვლა. აღნიშნული ადგილების დროებით სარგებლობით, ჩვენ მიზნად ვისახავთ ამ შენობების გადარჩენას სრული განადგურებისგან, რადგანაც უმეტესობა მათგანი სარგებლობაში არაა, მიტოვებულია და არასაკმარისი დაფინანსების გამო, სახელმწიფოს არ შეუძლია ამ შენობების მოვლა-პატრონობა. არასამთავრობო ორგანიზაციების, სოციალური საწარმოების, სათემო ჯგუფებისა და ინდივიდების მიერ ამ შენობების გამოყენება მათ შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას შეუწყობს ხელს. ეს კი შენობებს შესაძლებლობას მისცემს, რომ ინფრასტრუქტურის ახალი შესაძლებლობით და ახალი ფუნქციით ამოქმედდეს.

KÉK-მა (უნგრეთის თანამედროვე არქიტექტურის ცენტრი, ბუდაპეშტი) წამოიწყო და ახორციელებს რამდენიმე ღონისძიებას, კვლევით პროგრამას, პუბლიკაციების პროექტს და საერთაშორისო თანამშრომლობას. ვაკანტურობის პრობლემას KEK-ი დიდი ხანი განიხილავდა.

From 2nd to 12th of April 2014 GeoAIR initiated a workshop and interventions in the framework of the project VCEE (Vacant Central and Eastern Europe). Project partners and invited guests were KÉK - Hungarian Contemporary Architecture Centre and 4AM - Forum for Architecture and Media.

The Vacant Central and Eastern Europe project follows the project VAC (Vacant Central Europe) initiated in 2013 by KÉK - Hungarian Contemporary Architecture Centre. It aims to address the problem of vacancy by mapping empty properties, by researching planning instruments, architectural tools and by exchanging experiences and strategies of intervention that make the temporary use of empty properties and their conversion for another use possible. The project's objective is to turn the negative effects of the economic crisis and post-industrial economic restructuring into opportunities - one of the target of the project is to help NGOs, social enterprises as well as community groups with social objectives to find and access vacant urban properties for temporary use. By finding space for these initiatives, the project aims to serve as a catalyst in helping organisations cooperate with other functions and uses in the same spaces, creating synergies and unfold their capacities. The main target is to change local policies' approach to vacancy issue. Through temporary use of these spaces we aim to rescue these buildings from total destruction as many of them are out of use, abandoned and due to insufficient financial means state has no possibility to take care. Through temporary usage NGOs, social enterprises, community and individuals raise awareness and create other possibilities and functions for out of use infrastructures.

KÉK - Hungarian Contemporary Architecture Centre (Budapest, HU), have initiated and managed a variety of events, research programs, publication projects and international cooperation. The theme of vacancy has been long-term issue for KÉK, represented by LeventePolyák (curator and urban policy researcher). http://kek.org.hu/lakatlan/

4AM Forum for Architecture and Media (Brno, CZ) represents an open platform of experimental approaches and a wide range of activities related to architecture, urbanism, urban space, contemporary art, and new media. Within such an inter-disciplinary framework and with emphasis

Nyugati Grund, Budapest, HU (photo by István Keresztes)

ამ ორგანიზაციას წარმოადგენს ლევენტე პოლიაკი (კურატორი და ურბანული პოლიტიკის მკვლევარი) http://kek.org.hu/lakatlan/.

4AM Forum for Architecture and Media - 4AM არქიტექტურისა და მედიის ფორუმი (Brno, CZ) არის ექსპერიმენტული მიდგომის ღია პლატფორმა და არქიტექტურასთან, ურბანიზმთან, თანამედროვე ხელოვნებასთან და მედიასთან დაკავშირებული ფართო სპექტრის აქტივობები. თანამედროვე კულტურული და სოციალური ფენომენი და მასთან დაკავშირებული საკითხები ღია განხილვის თემაა საერთაშორისო სემინარებზე, ლექციებზე, გამოფენებზე და სხვადასხვა საზოგადოებრივ ღონისძიებაზე. 4AM წარმოდგენილია შარკა სვობოდოვასა და იაროსლავ სედლაკის სახით. www.forum4am.cz

4AM-ი და KÉK-ი 2013 წლის იანვრიდან პროექტ VAC-ის (ვაკანტური ცენტრალური ევროპა) პარტნიორები არიან.

on the involvement of both professionals and the general public, current cultural and social phenomena, related issues and questions are both articulated and critically observed through a variety of forms of open discussions, international workshops, lectures, exhibitions and events held in public venues. 4AM is represented by Šárka Svobodová and Jaroslav Sedlak.
www.forum4am.cz

4AM has been partner in KÉKs project VAC (Vacant Central Europe) since January 2013.

ლევენტე პოლიაკს, შარკა სვობოდოვას და იაროსლავ სედლაკს ესაუბრა ნინი ფალავანდიშვილი, გეოეარის კურატორი და პროექტის ინიციატორი საქართველოში.

რამ განაპირობა თქვენი დაინტერესება ვაკანტური ადგილების მიმართ, როგორ დაიწყეთ მათი დატანა რუკაზე და საზოგადოების დაინტერესება?

ლევენტე პოლიაკი (KEK): ვაკანტურობასთან დაკავშირებული პრობლემა განსაკუთრებულად აქტუალურია ბუდაპეშტში, რადგანაც ეკონომიკური კრიზისის დროს, ის უფრო მეტად დაზარალდა, ვიდრე სხვა ევროპული ქალაქები. ამ ჩავარდნამ ბევრი შენობის დაცარიელება გამოიწვია და ისინი თანამედროვე მოთხოვნებს უკვე აღარ აკმაყოფილებენ. თანაც, უძრავ ქონებას არასწორად მართავდნენ კერძო მესაკუთრეები და საჯარო მფლობელები. ამან ქალაქის მნიშვნელოვანი ნაწილის დაცლა გამოიწვია მისი პირდაპირი ფუნქციებისა და დანიშნულებისგან. 30%-ზე მეტი საოფისე ფართი ბუდაპეშტში ვაკანტურია, ამას ემატება მილიონობით კვადრატული მეტრი აუთვისებელი ფართობი, უამრავი მაღაზია, მიტოვებული საცხოვრებელი სახლები და კომერციული კომპლექსებიც კი.

2012 წლის შემოდგომაზე, KEK-მა ჩაატარა ლექციების სერია, რომელიც მოიცავდა პრეზენტაციებს არქიტექტურის, ურბანული კვლევის, დაგეგმარების, ეკონომიკური განვითარებისა და უბინაოთა უფლებების თემაზე. ამ ლექციებს მრავალრიცხოვანი აუდიტორია ესწრებოდა და ეს უკვე უფრო სერიოზული რამ იყო, ვიდრე უბრალოდ ლექციების სერია. ამ ღონისძიებების პარალელურად, შევქმენით რუკა უშაჰიდი პლატფორმის გამოყენებით და ამ პროცესში მონაწილეობისთვის ჩვეულებრივი მოქალაქეები მოვიწვიეთ. ვაკანტური ადგილების რუკაზე დასატანად კატეგორიების და ვაკანსიების პერიოდულობის განსაზღვრა დაგვჭირდა. ასე შევქმენით საკუთრებების და შენობების ვაკანტურობის პერიოდების მიხედვით აწყობილი სისტემა. ამ შენობების იდენტიფიკაციისთვის მუდმივი ინფორმაციული განახლება გვესაჭიროება. ასევე, მოქალაქეებს თავიანთი კომენტარების გაკეთების საშუალება უნდა მივცეთ და თან, საკუთრებასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას თავი უნდა მოვუყაროთ. რუკა წარმატებული აღმოჩნდა და ცარიელი საკუთრების საკითხი უფრო სააშკარაოზე გამოიტანა: ეს ინფორმაცია ტელე და რადიოეთერით გადაიცა, ადგილობრივ პრესაში დაიბეჭდა, რეპორტაჟებისა და ინტერვიუების სახით გავრცელდა. ამ ინტერესიდან გამომდინარე, უამრავმა ადამიანმა აღმოაჩინა ჩვენი ვებგვერდი და რუკა და, ერთსა და იმავე დროს, როგორც მხარდაჭერა ასევე დაეჭვება გამოხატეს. გადავწყვიტეთ გაგვეგრძელებინა ინიციატივა და ჩამოგვეყალიბებინა სტრუქტურა დისკუსიებით, მესაკუთრეებისთვის და მოსარგებლეებისთვის კი გადაჭრის გზები შეგვეთავაზებინა.

4AM: 4AM-ს საქმიანობების ფართო სპექტრი გააჩნია. თუმცაღა, ჩვენი მუშაობის ფარგლებში, ვაკანტურ და აუთვისებელ ფართებზე ვართ ფოკუსირებული. ჩვენი ერთ-ერთი პირველი გამოფენა, სახელწოდებით "მეამბოხე ხალხი, ხელოვნება და თავისუფლება. ევროპა 1943-97წელი, საგამოფენო დარბაზში და საბჭოურ ტექსტილის ფაბრიკაში ჩატარდა. აქ ფაბრიკის კადრების განყოფილების არქივი

interviews with levante Poliak, Sarka Svobodova and Iaroslav Sedlak were taken by Nini Palavandishvili, GeoAir Curator and project initiator in Georgia.

What triggered your interest in vacant spaces and how did this initiative of mapping and activating society started?

Levente Polyak (KÉK): To deal with the problem of vacancy is particularly relevant in Budapest, as the city has suffered more from the economic crises than many other European cities. The recession, combined with many building types becoming obsolete and no longer able to respond to contemporary needs, as well as with the mismanagement of real estate properties owned by private as well as public owners, has emptied a significant proportion of the city from its previous functions and use. Over 30% of office spaces are vacant in Budapest alone, adding up to an estimated million square meters of wasted space, not to mention the countless empty storefronts, abandoned residential buildings and even commercial complexes.

In the fall of 2012, KÉK launched a lecture series with a variety of presentations from the fields of architecture, urban research, planning, economic development and homeless rights. This series gathered a solid audience and we started suspecting that it would be more than a simple lecture series. In parallel to the events, we developed a crowdmap using an Ushahidi platform, inviting citizens to participate in the mapping process. To map vacancy, we needed to define categories and temporalities vacancy, to create a system that is organized according to the type of property as well as to the period during which the property has been vacant. For identifying the properties, we needed to keep the editing process open, enabling users to comment on each other's entries and to accumulate information concerning any property. The map was a success and gave more visibility to the question of empty properties: it was featured in TV and radio news, national printed media, in forms of reports and interviews. Due to this interest, a lot of people found our website and map, and expressed support or doubt. Building on this interest, we decided to go on with the initiative and establish a structure that can further move forward the discussion and offer solutions to both property owners and prospective users.

4AM: The 4AM collective has a wide range of activities. However in frame of our work we are also focused on the issue of vacant and unused spaces. One of our first exhibitions called "People in Revolt. Art and Liberation. Europe 1943-67" took place in the exhibition area and in parallel in a former textile factory. There we found the archive of the promotion department in the factory and we exposed it in-situ. This event was associated with a discussion of the heritage protection of certain parts of the factory site and as well as discussion with the owner about the historical and architectural value of some buildings there. The private owner offered us a space for exhibition for free in duration of two months.This is just one example. A new dimension to this question of vacant spaces came when we had to leave our seat in the city center and we were looking for financially accessible place for our activities. We gained space in the former cargo railway station close to the city center. Due to its location in undeveloped area (caused by land speculation

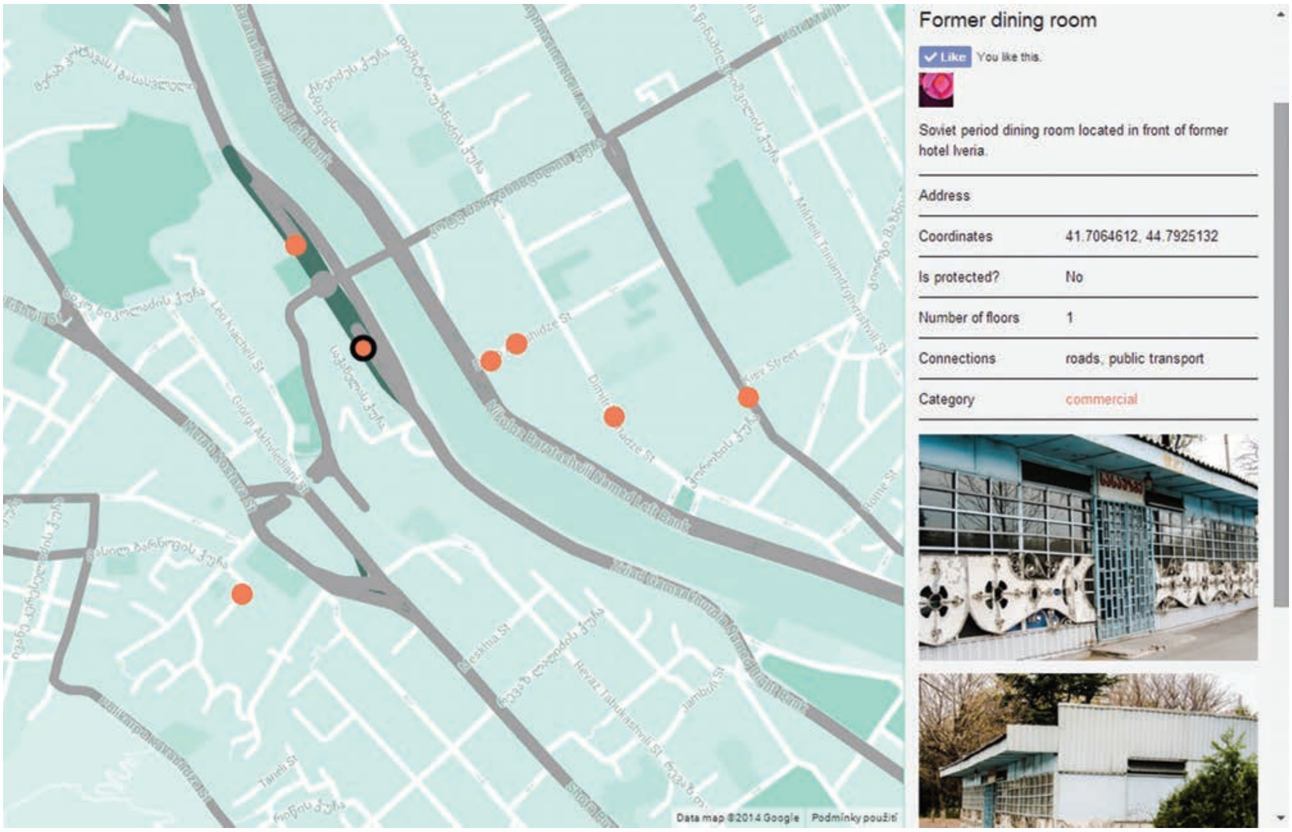

ვაკანტური ცენტრალური ევროპის რუკა/Vacant Central Europe Map

ალმოვაჩინეთ და ადგილზე გამოვფინეთ. ეს ღონისძიება ქარხნის ტერიტორიის მემკვიდრეობის დაცვის და შენობის მფლობელთან ადგილის ისტორიული და არქიტექტურული ღირებულების განხილვასთან იყო დაკავშირებული. კერძო მფლობელმა აქ საგამოფენო ადგილი ორი თვის განმავლობაში უსასყიდლოდ შემოგვთავაზა. ეს მხოლოდ ერთი მაგალითია. ამ ვაკანტური ადგილების საკითხის ახალი განზომილებაა, როდესაც ქალაქის ცენტრში ადგილი დავცალეთ და ვცდილობდით ფართი გვეპოვნა ფინანსურად უფრო ხელსაყრელი პირობებით. ვნახეთ ფართობი - ქალაქის ცენტრში ძველი სატვირთო რკინიგზის სადგურის შენობა. ადგილმდებარეობიდან გამომდინარე, განუვითარებელი ინფრასტრუქტურის პირობებში (სამომავლო განვითარების გეგმა დაკავშირებული იყო მიწის გაყიდვებთან), ეს ფართობი ჩვენთვის საკმაოდ ხელსაყრელი იყო. გაჩნდა ახალი ინიციატივა და ვაკანტური და უსარგებლო ადგილიდან კულტურული დანიშნულების მქონე ადგილი დავაარსეთ, ხელოვნების, არქიტექტურული სტუდიების, მუსიკოსების სარეპეტიციო და ორიგინალური გალერეების მოსაწყობად. შესაბამისად, KEK-თან თანამშრომლობით, რომელმაც ბუდაპეშტში საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის მოგვიწვია, ამ საკითხის V4 (Visegrád Group, ასევე Visegrád Four, V4, ანუ European Quartet, რომელიც ალიანსშია ცენტრალური ევროპის 4 ქვეყანასთან: ჩეხეთი, უნგრეთი, პოლონეთი და სლოვაკეთი) ქვეყნების კონტექსტში განხილვა დავიწყეთ.

connected with future developer plans) this location was affordable for us. With us started to come also another initiatives and soon we managed to create from vacant and unused space kind of culture spot with art and architecture studios, musicians' rehearsal and off-format galleries. Subsequently, in collaboration with KEK Budapest who approached us in international cooperation, we began to address this issue in the context of the V4 Countries (The Visegrád Group, also called the Visegrád Four, V4, or European Quartet is an alliance of four Central European states - Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia.

How do you cooperate with owners of the facilities, probably theseare either municipality or private investor? So, how does this cooperation work? As in Georgia's case it is very difficult to find common language with those actors in order to start cooperation for non-profit reasons or even to explain that those initiatives have possibility of financial benefit if one plans it thoroughly with long term planning?

KÉK: From the beginning of the project, we're trying to appeal to all actors in the process: owners, potential users, professionals and authorities as well, as we believe that they're all important stakeholders. Our ambition is to bring together these stakeholders: granted a project gallery by the City of

როგორ თანამშრომლობთ ამ შენობების მესაკუთრეებთან, ან სხვა შესაძლო მუნიციპალურ ან კერძო ინვესტორებთან? შესაბამისად, როგორ იმართება ეს თანამშრომლობა? საქართველოს შემთხვევაში, საკმაოდ რთულია საერო ენის გამონახვა ადგილობრივად მოთამაშეებთან უსასყიდლოდ თანამშრომლობის შესახებ. იმის ახსნაც კი რთულია, რომ ეს ინიციატივა სამომავლოდ ფინანსურად მომგებიანი იქნება, თუკი ამ საქმეს გრძელვადიან პერსპექტივაში განვიხილავთ.

KÉK: პროექტის დასაწყისში, პროცესებში ყველა მოთამაშის ჩართვას ვცდილობდით: მფლობელების, პოტენციური მომხმარებლების, პროფესიონალების და სხვა პასუხისმგებელი პირების, რადგანაც ვფიქრობ, ისინი პოტენციურად მნიშვნელოვანი პარტნიორები არიან. ჩვენი ამბიციაა, ეს პარტნიორები ერთმანეთთან დავაკავშიროთ: ბუდაპეშტმა პროექტს საჩუქრად გადმოგვცა გალერეა. პროექტმა „ლაკატლანი“ 2013 წელს თვითონ წამოიწყო მფლობელების და პოტენციური მომხმარებლების შერჩევისა და დაკავშირების პროცესი. მათ ჩამოაყალიბეს ცნება: „პერიოდული სარგებლობა“, ოფიციალური საუბრისას და საზოგადოებრივი აზროვნების დონეზე. ამ გალერეას შეხვედრების, სამუშაო ტრეინინგების, ლექციების მოსაწყობად ვიყენებთ და აქ ახალ ცნებებს შევიმუშავებთ, ვსვამთ შეკითხვებს და სხვადასხვა მოთამაშეებს შორის დიალოგის წახალისებას ვუწყობთ ხელს. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მფლობელები და მუნიციპალური წარმომადგნელები პროფესიულ და სამოქალაქო ინიციატივებს გაეცნონ: გვაოცებს იმის გააზრება, რომ ამ სფეროებს შორის ვირტუალურად არ არსებობდა არანაირი კავშირი, არანაირი ცოდნა ერთმანეთის შესახებ. ამ პარტნიორებთან ერთად, სხვადასხვა მიმართულებით დავიწყეთ ფიქრი, რომ მოგვეფიქრებინა, როგორ გახდებოდა მფლობელებისთვის ფინანსურად მომგებიანი ვაკანტური საკუთრების დროებით გამოყენება. აქ გამოვიყენეთ: ფინანსური ინიციატივები, საგადასახადო და განვითარების მექანიზმები, ასევე მარკეტინგული სერვისები. ჩვენ აქცენტს ვაკეთებთ მომგებიანი სიტუაციის შექმნაზე. დავიწყეთ მფლობელების მოწვევა და თანდათანობით ისინი დაგვიკავშირდნენ - ზოგმა ამ მოწვევებით, ზოგმაც - ღონისძიებების მეშვეობით. ახლა შემოთავაზებების დიდ რაოდენობას ვიღებთ, რომ მაღაზიების შენობები სკოლებად გადაკეთდეს. ახლა თითოეული ადგილისთვის ბიზნესის მოდელის შემუშავება დაგვრჩა, რომ პროექტს მათი განხორციელების და შენარჩუნების საშუალება მიეცეს.

4AM: ვაკანტური შენობის მფლობელსა და შენობის ამღებს შორის უნდა გაიმართოს დიალოგი, რომელიც ყველა შემთხვევაში სხვადასხვაგვარია, იქიდან გამომდინარე, თუ ვინაა მფლობელი: ქალაქი ან კერძო კომპანია. აქ კი არ არსებობს კონკრეტული და ზოგადი წესი. შესაბამისად, საჭირო ხდება სათანადო დოზით კომუნიკაცია, რაც დაკავშირებულია გეგმებთან, მფლობელთან შესაბამისი საფუძვლის მოსამზადებლად, კონკრეტული ადგილმდებარეობიდან და აქ გასატარებელი ღონისძიებებიდან გამომდინარე. მაგრამ ყველა შემთხვევაში მოქმედებს ერთი პოზიტიური მაგალითის მოხმობა, რაც უკვე მფლობელში ენთუზიაზმს იწვევს და თანამშრომლობისკენ უბიძგებს. თუ ეს ეტაპი წარმატებით მოგვარდა, მერე უკვე იოლია სხვა საქმიანობების დაწყება. ამ მიზნით, გვინდა მოვიხმოთ მაგალითი: მოკლემეტრაჟიანი ფილმის ერთდღიანი ფესტივალისთვის, რომელიც 70-80-იანი წლების არქიტექტურას ეხებოდა, დასახლება ლისენში არსებული სახლი ავარჩიეთ, რომელიც მიწისქვეშა ტრამვაის

Budapest, the Lakatlan project set itself in 2013 to initiate a matchmaking process between owners and potential users, establishing the notion of "in-between use" both in the official discourse and in public opinion. We use this gallery to organize meetings, workshops, lectures, and the present new concepts, raise questions and enable a dialogue between the various actors. To make owners and municipal representatives meet with professionals and civil initiatives is crucial: we were surprised to realise that there was virtually no relationship between these different spheres, no knowledge of each other. Together with these stakeholders, we started thinking of the various ways that can make the temporary use of vacant properties profitable for owners: through financial incentives, tax and incubation mechanisms, marketing services. We put an emphasis on creating a win/win situation. We made a call to property owners and they slowly start finding us, either through the call or through our events. We are receiving a growing number of offers, from shop spaces to school buildings, vacant lots and industrial facilities. What remains is to elaborate the business model for each site so that feasible and sustainable projects can unfold there.

4AM: To establish a dialogue between owner and space taker varies from case to case, whether the owner is a city or a private company. There are no specific and general rules. Its necessary to communicate as much as possible about the intention and plans with the space and try to find common ground with the owner according to specific activities at a particular location. But in all cases works using the positive examples as well as to enthuse the owner of the site for collaboration. If it succeeds once, it is easier to continue with other actions. To illustrate we can give a certain example that has proven to us - cooperation with smaller city districts that are not in the city center. For one-day festival screening of short films about the architecture of the 60-80s, we had chosen an underground tram station in Brno block of flats settlement called Líšeň. Originally it was the terminal tram stop with shops and services, but after prolongation of the track, originally entrepreneurial activity collapsed and remained empty spaces. After contacting the mayor of this district we succeeded in one week to get permission to hold our film cycle, and we even got without any doubts into our hands the keys of the space to had comfortable preparation. There was between us absolute mutual trust and understanding of the concerns on both sides. If we would organize such an event in the city center, there would be usually fear and suspicion and the discharge permit lasts much longer. In addition, the city centers are often overcrowded by many activities, so that the cultural and other activities are always welcome at the edge of the city.

You make calls for projects with communal, social and cultural features that need space for their accomplishment. What kind of initiatives, organisations approach you?

KÉK: Since the launch of the lecture series and the vacancy map, many initiatives approached us with their questions, expressing their need of space. Representatives of homeless organizations, NGOs, art galleries, design initiatives as well as the City Hall have equally found their interest in reusing vacant spaces in various areas of the city. In this process, the map proved to be more than a simple instrument to visualize

სადგურ „ბრნოსთან“ ახლოს მდებარეობს. თავდაპირველად ეს გახლდათ ტრამვაის ბოლო გაჩერება, სადაც მაღაზიები და მომსახურების ოფისები იყო. მაგრამ უკვე მარშრუტის დაგრძელების შემდეგ, ეს სამეწარმეო საქმიანობა ჩავარდა და ცარიელი სივრცე გაჩნდა. ამ რაიონის გამგებელთან დაკავშირების შემდეგ, ერთ კვირაში აქ კინოფესტივალის გამართვის ნებართვას მივაღწიეთ. უფრო მეტიც, იმ მომენტშივე ჩაგვბარდა ამ შენობის გასაღები. ჩვენს შორის აბსოლუტური ნდობა და ურთიერთგაგება გაჩნდა. ჩვენ რომ ეს ღონისძიება ქალაქის ცენტრში მდებარე შენობაში დაგვეგეგმა, უკვე ეჭვი და შიში გაჩნდებოდა და, შესაბამისად, ნებართვების მიღებაც უფრო მეტ დროს მოითხოვდა. და კიდევ, ქალაქის ცენტრები, ზოგადად, ღონისძიებებითაა გადატვირთული. ამიტომაც, კულტურულ და სხვა ღონისძიებებს სიხარულით მიესალმებიან ქალაქის განაპირა უბნებში.

თქვენ სათემო, კულტურული და სოციალური პროექტებისთვის კონკურსს აცხადებთ, რომელთაც პროექტის გასახორციელებლად ესაჭიროებათ სივრცე. რა ტიპის ინიციატივები და ორგანიზაციები გიკავშირდებიან?

KÉK: მას შემდეგ, რაც ლექციების სერია დავიწყეთ და ვაკანტური ადგილების რუკა ჩავუშვით, უფრო მეტი ინიციატივა წამოვიდა, რომლებიც სივრცის საჭიროების მიმართ ინტერესს გამოხატავდნენ. უსახლკაროთა ორგანიზაციების წარმომადგენლები, არსამთავრობო ორგანიზაციები, ხელოვნების გალერეები და დიზაინის

information: it is in the same time a tool to attract participation and an interface to stimulate discussion, helping reshape our perception of the city. This interest and the surfacing need for space gave us the idea to start exploring the nature of this need: with the help of the Norway Grants funding mechanism, we launched a call for initiatives in need of space. The reaction to the call was overwhelming: we received over 400 applications, ranging from cultural projects to social services, initiatives to help the re-employment of young mothers, proposals for ecological enterprises, for new infrastructures for tourism, for design...it revealed a very active cultural, creative, social and entrepreneurial sphere where access to space is a crucial condition for initiatives to unfold.

4AM: The 4AM itself organises cultural and educational activities and we are always looking for suitable space for those actions. In frame of vacancy issue and "in between use" we have long term cooperation with one local political theater, for which we are searching places for site-specific performances customized text content. The audience must travel for theater performances to different places and appear new places and thus the city itself and its space potential. In the project Medium Exhibition: Another City we cooperated with the Faculty of Arts, where students responded by artistic interventions on the selected unused spaces, trying to give the viewers a different perception of such sites. A very common example of the use

ფილმის გადაღება მიწისქვეშა სადგურში, ბრნო, ჩეხეთი/Film Screening in underground station, Brno, CZ

გამოფენა “STATION BABINA“ ყოფილი ავტოსადგური, თბილისი / STATION BABINA_ EXHIBITION in the Former Bus Station, Tbilisi

სტუდიები; ასევე ქალაქის მმართველობა ერთნაირად გამოხატავენ ინტერესს ქალაქის სხვადასხვა ადგილას ვაკანტური შენობების დასაკავებლად. ამ პროცესში, რუკის არსებობამ დაამტკიცა, რომ ეს უბრალო ინსტრუმენტზე უფრო მეტია, რომელიც ინფორმაციის გაცოცხლებას ემსახურება; ამავე დროს, ესაა ხელსაწყო, რომელიც მონაწილეებს იზიდავს და დისკუსიებს წარმართავს, რაც ქალაქის აღქმის გარდასახვას უწყობს ხელს. ნორვეგიული საგრანტო დაფინანსების მეშვეობით გამოვაცხადეთ კონკურსი ინიციატივებისთვის, რომელთაც სივრცე ესაჭიროებათ. განცხადების გამოქვეყნებამ თავბრუდამხვევი რეაქცია გამოიწვია: 400-ზე მეტი განცხადება მივიღეთ, სადაც კულტურული პროექტებიდან დაწყებული, სოციალური სერვისებით დამთავრებული - ინიციატივები, რომელიც ახალგაზრდა დედების დასაქმებას, ეკოლოგიური საწარმოების მოწყობას, ახალი ტურისტული ინფრასტუქტურის შექმნას, დიზაინს და ასე შემდეგ ითვალისწინებდა... ამან გამოავლინა კულტურული, შემოქმედებითი, სოციალური და სამეწარმეო სფერო, სადაც სივრცის არსებობა აუცილებელი პირობაა.

4AM: 4AM ორგანიზებას უწევს კულტურულ და საგანმანათლებლო აქტივობებს და ამ აქტივობებისთვის ყოველთვის შესაფერის სივრცეს ვეძებთ. ამ ვაკანტურობის საკითხის და „პერიოდული სარგებლობის“ ფარგლებში, გრძელვადიან თანამშრომლობას ვგეგმავთ ერთ-ერთ

of abandoned and neglected sites are independent and off-format galleries, which are located in a disused shop windows, buildings, display cases or forgotten corners. For artist can be their spatial and locational specificity challenging and interesting assignments.

So basically you act as mediators between owners of vacant property and those in need of space? How do conduct these processes and until what extend you follow the development?

KÉK: Yes, we are mediating between various actors. To create connections between them, we organize workshops and other matchmaking events. As we’re still in the beginning of many of these processes, wedon’t know how far our contribution is needed: it varies from case to case. We aim at helping initiatives to be self-sustaining, gradually withdrawing ourselves from the process.

Can you bring an example of successful/sustainable project?

KÉK: We’re still in the elaboration phase of most projects. An interesting, sustainable example is the emergence of community gardens in Budapest, two of which is run by KÉK, with a growing interest and support both from local municipalities and communities.

ადგილობრივ პოლიტიკურ თეატრთან, რომლისთვისაც ვეძებთ ადგილს, სადაც თეატრი შესაბამისი სპექტაკლების გამართვას შეძლებს. აუდიტორიამ უნდა იმოგზაუროს თეატრთან ერთად სხვადასხვა ადგილას და უნდა გამოჩნდნენ ახალ-ახალ ტერიტორიებზე. პროექტ „შუალედური გამოფენა: სხვანაირი ქალაქის“ ფარგლებში, ვთანამშრომლობდით ხელოვნების ფაკულტეტთან, სადაც სტუდენტები უკვე ხელოვნების კუთხით ჩაერივნენ შერჩეულ აუთვისებელ სივრცეებში, შეეცადნენ დამთვალიერებლებისთვის ასეთი ადგილების სხვადასხვანაირად აღქმის საშუალება მიეცათ. მიტოვებული და უარყოფილი ადგილებისთვის ძალიან ჩვეულებრივი მაგალითი დამოუკიდებელი და თავისუფალი ფორმატის მქონე გალერეებია, რომლებიც გამოუყენებელი მაღაზიების ვიტრინებზე, შენობებში, საგამოფენო ვიტრინებზე და მივიწყებულ კუთხეებშია განლაგებული. არტისტისთვის სივრცობრივი სპეციფიკაციები გამოწვევაცაა და საინტერესო ამოცანაც.

ამგვარად, ვაკანტური ადგილების მფლობელებსა და მათ შორის, ვისაც ეს ჭირდება, თქვენ, როგორც შუამავალი მოქმედებთ? როგორ მართავთ ამ პროცესს და განვითარების რა ეტაპამდე მიჰყვებით მას?

KÉK: დიახ, ჩვენ წარმოვადგენთ შუამავლებს სხვადასხვა მოთამაშეებს შორის. მათ შორის კავშირის ჩამოყალიბებას ვუწყობთ ხელს, ასევე ვაწყობთ სამუშაო სემინარებს და სხვა საჭირო ღონისძიებებს. ჯერ კიდევ ამ პროცესების დასაწყისში ვართ. არ ვიცით, რამდენად საჭიროა ჩვენი მონაწილება ამაში: ეს სიტუაციურია. ჩვენი მიზანია, თვითშენარჩუნების იდეას დავეხმაროთ, საბოლოოდ კი გავდივართ პროცესიდან.

შეგიძლიათ დაასახელოთ ამის წარმატებული მაგალითი?

KÉK: ჩვენ ახლაც პროექტების უმეტესობის დამუშავების პროცესში ვართ. საინტერესო მდგრადი მაგალითია ბუდაპეშტის კომუნალური ბაღების მოწყობა, ორ მათგანს მართავს KEK, თანაც ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების და სათემო კავშირების მხრიდან მათ მიმართ ინტერესი იზრდება.

4AM: წინა პოლიტიკური რეჟიმის დაცემის შემდეგ, ყოფილი აღმოსავლეთ ევროპის ბლოკში (პოსტსაბჭოთა ევროპა), სარკინიგზო ტრანსპორტმა ტრანსფორმაცია განიცადა და, სამწუხაროდ, მგზავრების და ტვირთის ტრანსპორტირება შემცირდა. უამრავი რაოდენობის სარკინიგზო შენობა ცარიელი დარჩა. შესაძლებელია მათი დაქირავება ხელსაყრელი პირობებით ან შეთანხმებით თანამშრომლობა. ამის კარგი მაგალითია სლოვაკურ ქალაქ ჟილინას კულტურული ცენტრი (www.stanica.sk), სადაც რკინიგზის სადგურს სამოქალაქო ასოციაცია მართავს. სლოვაკეთის რკინიგზა არამომგებიან კომპანიებს კულტურულ და სოციალურ პროექტებს მოკლევადიან, 75% ფასდაკლებით ქირავნობას სთავაზობს; ან ხდება ისე, რომ არასამთავრობო ორგანიზაციებს რამდენიმე ათწლეულზე შეუძლიათ გრძელვადიანი ხელშეკრულება უფასოდ მიიღონ, მაგრამ ამ შემთხვევაში ახალი მფლობელები ამ შენობაში ინვესტიციებს ჩადებენ და გააუმჯობესებენ მას (რეალურად ათანხმებენ თანხას). ამ შესაძლებლობიდან გამომდინარე, ზილინა 2003 წელს მარტო კულტურული ცენტრის ფარგლებს გასცდა და ტრანს-ევროპული ჰალლეს - Trans Europe Halles (www.teh.net) სახელწოდებით ცნობილი

4AM: The transformation of railway transport after the fall of the previous regime in the former Eastern Bloc countries unfortunately reduces passenger and cargo transportation. A high number of buildings owned by railways remain empty. These can be often rented on favorable terms or within the agreed cooperation. A great example is the cultural center in the Slovak city of Žilina (www.stanica.sk), where the civic association operates the railway station. Slovak Railways offers to non-profit organizations for cultural and social projects in the short-term lease with a 75% discount on the rent. Or the NGOs can get from them long-term contract several decades) for free but with a commitment that tenants will invest in building operation and improvement (actually agreed sum). With this possibility in Žilina in 2003 escaped a major cultural center with a wide range of activities and became a part of network of cultural centers established in abandoned and disused spaces calledTrans Europe Halles (www.teh.net).

Together with you, we have launched this project also in Tbilisi, we have visited many different places and had quite interesting discussions. How would you comment about situation you have experienced and where do you see differences to Europe or what you are used to in your country context and what is the potential in Georgia?

4AM: We have perceived the social situation in Georgia, respectively in Tbilisi, as highly individualistic. In response to the collapse of the socialist system has significantly decreased the need for a common/public and focused on the needs of individual/private. In parallel with this approach goes the privatization of public space, which we see as a key negative effect of quality of life. This is further enhanced by the non-transparent estate ownership relations caused by subrenting of properties and land in order to blur the volume of assets own by "big players". This situation is complicated for cultural and other initiatives to benefit from vacant and unused areas, because such areas and buildings became to be the objects of interest of property speculations and interest in their use by real owners is very small. In contrast, in the context of the "vacancy" issue we are able to evaluate positively the abilities of citizens spontaneously and creatively work with empty spaces, that in fact the appears in Tbilisi and we guess in whole Georgia in huge amount and wide range. In general the present deregulation from the municipality and, unfortunately, often too difficult economic situation paradoxically creates good conditions for natural modification and adaptation of abandoned sites. The will of use of those spaces is so intense here that it becomes a strong potential for the future. In the moment when the owners of vacant buildings and abandoned land realize that, will be enough for them to open an imaginary "door" and their property ceases to decay quickly and will get the use and became meaningful.

KÉK: In Tbilisi, I saw a lot of potentials: unfinished constructions, abandoned buildings and sites, a tradition of inflexibility and a lot of energy and devotedness in the civil society. The question is, however, as it was also experimented with in the workshop: how to involve a variety of people, how to create interfaces between different user groups, how to define shared interests and how to engage people in a long-

შენობების ქსელში მოქმედი კულტურული ცენტრების ნაწილი გახდა.

თქვენთან ერთად, ეს პროექტი დავიწყეთ თბილისშიც. ვნახეთ რამდენიმე ადგილი და გვქონდა საკმაოდ საინტერესო დისკუსიები. როგორ შეაფასებდით ამ სიტუაციას, თქვენი გამოცდილებიდან გამომდინარე და სად ხედავთ განსხვავებას ევროპასთან, იმასთან რასაც შეჩვეული ხართ იქ და რა გაქვთ ათვისებული თქვენი ქვეყნის კონტექსტში და რა პოტენციალი გაჩნია ამ მხრივ საქართველოს?

4AM: საქართველოს, კერძოდ კი თბილისის, სოციალური სიტუაცია შევაფასეთ, როგორც საკმაოდ ინდივიდუალური. სოციალისტური სისტემის დამხობამ მნიშვნელოვნად შეამცირა საერთო სარგებლობის და საჯარო შენობების გამოყენების აუცილებლობა და ძირითადი აქცენტი ინივიდუალური/საკუთარი შენობების მოთხოვნაზე გადავიდა. პარალელურად, საჯარო შენობების და სივრცეების პრივატიზაცია მიმდინარეობდა, რაშიც ცხოვრების ხარისხის ნეგატივის ახსნას ვხედავთ. შემდგომში ამას მოყვება ქვემოიჯარეებთან არაგამჭვირვალე საკუთრებრივი ურთიერთობები და ე.წ. დიდი მოთამაშეების მხრიდან თავიანთი დიდი საკუთრების ირგვლივ ბუნდოვანების შექმნა. ეს სიტუაცია გართულებულია კულტურული და სხვა ღონისძიებებისთვის ვაკანტური და გამოუყენებელი ადგილების მოძიების თვალსაზრისით, რადგანაც ასეთი ადგილები და შენობები საკუთრების სპეკულაციების სამიზნე გახლავთ და მათი გამოყენების ინტერესი ნამდვილი მფლობელების მხრიდან მართლაც რომ მცირეა. პირიქით კი, ვაკანტურობიდან გამომდინარე, შეგვიძლია დადებითად შევაფასოთ მოქალაქეების შესაძლებლობა, რომ ცარიელ სივრცეებში სპონტანურად და კრეატიულად იმუშაონ. ესაა ის, რაც რეალურად თბილისში ხდება და ვფიქრობთ, რომ ეს მთლიანად საქართველოზე ვრცელდება. სამწუხაროდ, ხშირად ძალიან რთული ეკონომიკური მდგომარეობა მიტოვებული ადგილების ბუნებრივი მოდიფიკაციისა და ათვისებისთვის საუკეთესო პირობებს აყალიბებს. ამ შენობების ათვისების სურვილი იმდენად დიდია, რომ საკმაოდ დიდი სამომავლო პოტენციალი ჩნდება. იმ მომენტში, როდესაც ვაკანტური შენობის და მიტოვებული ტერიტორიის მფლობელი ხვდება, რომ საკმარისია მისი „წარმოსახვითი“ კარის გაღება და უკვე შენობა ინგრევა, ამ დროს კი შესაძლებელია მისი გამოყენება და მნიშვნელოვანი კუთხით ათვისება.

KÉK: თბილისში დიდი პოტენციალი ვნახე: დაუსრულებელი მშენებლობები, მიტოვებული შენობები და ტერიტორიები, მოუქნელობის ტრადიცია და უზარმაზარი ენერგია და თავდადება სამოქალაქო საზოგადოების მხრიდან. ახლა საკითხი ასე დგას, როგორც ეს სემინარზე იყო წარმოდგენილი საექსპერიმენტო მასალად: როგორ გავაერთიანოთ ამ პროცესში სხვადასხვა კატეგორიის ადამიანები, როგორ ჩამოვაყალიბოთ განსხვავებულ ჯგუფებს შორის ინტერფეისული კომუნიკაცია, როგორ განვსაზღვროთ ზიარი ინტერესები და ხალხი გრძელვადიან პერსპექტივაში ჩავრთოთ, სადაც ისინი მონაწილეობას პროცესის რამდენიმე ფაზაში შეძლებენ (რუკების შედგენა, კამპანიების მოწყობა, შენობებში შესვლა, გარდასახვის მოდელირება).

როგორ ართმევთ თავს საავტორო უფლებების საკითხებს,

term involvement where they contribute to the various phases (mapping, campaign, interventions, conversion models) of the process.

How do you deal with authorship and copyright issues when you work on modification/appropriation of existing architecture? When dealing with old abandoned buildings and finding new appropriation for them, sometimes, it is impossible not to discuss modification of their appearance. How does law regulate this issues regarding architects/authors copyright?

4AM: Our activities represents mostly soft modifications that do not place demands to permanent shift in the character of buildings and we try to adapt as much as possible to the possibilities of space. However if we speak about some significant intervention - from an ethical point of view we consider it absolutely necessary to conduct a dialogue with the author of the object. All post-communist countries currently suffer from the lack of heritage protection of buildings that arose during the previous regime - and these are often abandoned and unused and unfortunately also radically rebuilt or demolished. While the authors of such structures are often still alive, they are unfortunately not usually invitedin a discussion on the future destiny of buildings. As a part of our activities, we recently released a monographic publication about one of the modernist building by Ivan Ruller, The Mourning Hall in Brno-Židenice, 1977-83, which is incomprehensibly threatened with demolition, even its architectural value is very high. Despite the fact that this is originally a mourning hall, the author himself is fighting for it's life-saving and looking for alternative uses such as a concert or an exhibition hall.

KÉK as well as 4AM in the framework of its projects connects mixed age theoretical and practical professionals from different fields such as architects, urbanists, and artists of different disciplines. What is your interest to work in such an interdisciplinary way? And what is the benefit of working interdisciplinary?

KÉK: Urban processes are generated and facilitated by many actors: the reuse of empty buildings also necessitates expertise and experience in architecture, planning regulations, cultural management, economy, real estate management and law, business incubation, communication, etc. It is inevitable that representatives of various disciplines share their knowledge and contribute to such complex processes.

4AM: 4AM collective consists of people from various professions and was established as a platform to share different views and experiences. Interdisciplinarity became the driving engine of our activities. Each profession is somehow closed world within their subject and orientation. An open collaboration and reflection from outside pushes the results and importance of the work. New impulses brings new solutions and as well a new audience.

What would be most basic advices for Tbilisi case?

KÉK: Try engaging people for the case: make the problem

ივან რულერი, სამგლოვიარო დარბაზი/Ivan Ruller, The Mourning Hall in Brno-Židenice, 1977-83

როდესაც არსებული არქიტექტურის მოდიფიკაციაზე მუშაობთ? ხშირად, როდესაც ძველ მიტოვებულ შენობას ახალი ამთვისებელი ყავს, შეუძლებელია არ იფიქროს მის გარეგნულ მოდიფიკაციაზე. როგორ არეგულირებს ამ საკითხებს კანონი არქიტექტურასა და საავტორო უფლებებთან მიმართებაში?

4AM: ჩვენი ქმედებები უმეტესწილად მცირე მოდიფიკაციას გულისხმობს, რომელიც შენობის თვისობრივ გადაკეთებას არ ითვალისწინებს. ვცდილობთ, ადაპტაცია მოვახდინოთ, რამდენადაც ამის საშუალებას თავად შენობა იძლევა. თუმცალა, თუ მნიშვნელოვან ინტერვენციაზე ვსაუბრობთ - ეთიკური თვალსაზრისიდან გამომდინარე, მიგვაჩნია, რომ აუცილებლად საჭიროა დიალოგის გამართვა ობიექტის ავტორთან. ყველა პოსტკომუნისტური ქვეყანა განიცდის წინა რეჟიმის პირობებში წარმოშობილი შენობების მემკვიდრეობის დაცვის კრიზისს - შესაბამისად, უამრავია მიტოვებული და გამოუყენებელი შენობები, რომლებიც გადაკეთდა ან დემონტაჟი განიცადა. ასეთი ნაგებობების ავტორები ჯერ კიდევ ცოცხლები არიან და ამ შენობების მომავლის შესახებ დისკუსიებში მათ, სამწუხაროდ, არ იწვევენ. ახლახან გამოვაქვეყნეთ ივან რულერის მონოგრაფიული პუბლიკაცია მოდერნისტულ შენობაზე „ბრნო-ზიდენისის სამგლოვიარო დარბაზი, 1977-83“, რომელსაც დემონტაჟი ემუქრება, მიუხედავად იმისა, რომ მისი არქიტექტურული ღირებულება ჯერ კიდევ მაღალია. მართალია, ეს სამგლოვიარო დარბაზი იყო, მაგრამ თვითონ

visible, generate campaign, influence the public opinion, gain public support for the case. Recruit experts from various fields who can contribute and help the process. Make a plan for the process: identify the steps, organize the roles and engage people to carry the project. Communicate with owners and the city administration; help them understand their own role in the process.

4AM: As a key moment we perceive both-way dialogue between municipal authorities, non-profit initiatives and business sector. Representatives of the municipality should be aware that non-profit organizations are an important mediator for communication with civil society of their city. In the same moment the particular initiatives from non-profit sector should strengthen its position by common collaboration with other NGOs. Speaking in general about our experience in Tbilisi we would like to support the self-confidence of local production of any field. Foreign examples mediated by the mass media may not be always the best solution for the local context. On the contrary, taking into account local specificities and uniqueness rather then imported models we see as essential to positive local social and cultural development.

ავტორი მის გადასარჩენად იბრძვის და ალტერნატიულ გამოყენების სფეროს ეძებს - როგორიცაა საკონცერტო ან საგამოფენო დარბაზი.

პროექტის ფარგლებში, KEK-ი, ისევე როგორც, 4AM-ი, აკავშირებს სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფის თეორეტიკოსებს და პრაქტიკოსებს სხვადასხვა სფეროდან, როგორიცაა არქიტექტურა, ურბანიზმი, ხელოვნება. როგორია თქვენი მიდგომა ინტერდისციპლინური თვალსაზრისით და რა სარგებლობა მოაქვს ამ ინტერდისციპლინურ სამუშაოს?

KÉK: ურბანულ პროცესს ხელს უწყობს სხვადასხვა მონაწილე: ცარიელი შენობის ხელახლა ათვისებას სჭირდება არქიტექტურული ექსპერტიზა და გამოცდილება, დაგეგმარების რეგულაცია, კულტურული მენეჯმენტი, ეკონომიკური, საკუთრების მართვისა და იურიდიული, ბიზნეს განვითარება, კომუნიკაცია და ა.შ. და ამის განჭვრეტა შესაძლებელია სხვადასხვა პროფესიის წარმომდგენლებთან საუბრის შემდეგ. ისინი კომპლექსურად მონაწილეობენ პროცესში.

4AM: 4AM-ის კოლექტივი სხვადასხვა პროფესიული ჯგუფისგან შედგება. ინტერდისციპლინურობა ამ ჩვენი აქტივობების მთავარ მამოძრავებელ ძალად იქცა. ღია თანამშრომლობა და გარე ჩარევა შედეგების დადგომას აჩქარებს და მნიშვნელობას სძენს მას. ახალი იმპულსი გადაჭრის გზებს გვთავაზობს, ისევე როგორც ახალი აუდიტორია.

თბილისის შემთხვევაში ზოგადი რჩევა რა იქნებოდა?

KÉK: შევეცადოთ, რომ ამ პროცესში ხალხი ჩავრთოთ: დავანახოთ პრობლემა, ჩამოვაყალიბოთ კამპანია. საზოგადოებრივ აზრზე გავლენა უნდა მოვახდინოთ, საზოგადოებრივი მხარდაჭერა უნდა მივიღოთ, უნდა დავიქირავოთ სხვადასხვა სფეროს ექსპერტები, რომლებსაც პროცესში ჩართვა და მასში წვლილის შეტანა შეუძლიათ; უნდა შევადგინოთ პროცესის გეგმა: ეტაპები განვსაზღვროთ, როლები დავგეგმოთ, პროექტის შესასრულებლად ხალხი დავრაზმოთ; უნდა დავუკავშირდეთ მფლობელებს და ქალაქის ადმინისტრაციას.

4AM: აქ საჭიროა ორმხრივი დიალოგი მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებთან, არაკომერციულ და ბიზნეს სექტორთან. მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებმა უნდა იცოდნენ, რომ არაკომერციული ორგანიზაციები ქალაქის სამოქალაქო საზოგადოებასთან კომუნიკაციის საქმეში მნიშვნელოვანი შუამავალი რგოლია. იმავდროულად, არაკომერციული ორგანიზაციებიდან კონკრეტული ინიციატივები უნდა გაძლიერდეს. თბილისში ჩვენს გამოცდილებას რაც შეეხება: უცხოური მაგალითები, რომელიც მასმედიის საშუალებით ვრცელდება, აუცილებლად განხილული უნდა იქნას ადგილობრივ კონტექსტში. მეორე მხრივ, მხედველობაში უნდა მივიღოთ ადგილობრივი თავისებურებები და უნიკალურობა და არა უცხოური მოდელები. მიგვაჩნია, რომ ეს ადგილობრივ სოციალურ და კულტურულ განვითარებაში მთავარი ამოსავალი წერტილია.

გამოფენა "STATION BABINA" ყოფილი ავტოსადგური, თბილისი / STATION BABINA_ EXHIBITION in the Former Bus Station, Tbilisi

გამოფენა "STATION BABINA" ყოფილი ავტოსადგური, თბილისი / STATION BABINA_ EXHIBITION in the Former Bus Station, Tbilisi

ვაკანტური თბილისის რუკის ნახვა შესაძლებელია საიტზე: http://www.vacanteurope.eu/en. მივესალმებით ნებისმიერ ინიციატივას ამ რუკაში წვლილის შეტანისთვის.

Vacant Tbilisi map can be seen under: http://www.vacanteurope.eu/en. Everybody is welcome to contribute to this map.

ვორქშოპი განხორციელდა ევროკავშირის პროექტ SPACES-ის ფარგლებში. http://www.spacesproject.net/
პროექტი ფინანსდება ევროკავშირის მიერ აღმოსავლეთის პარტნიორობის კულტურის პროგრამის მეშვეობით.

Workshop was realised in the frame of the EU project SPACES. http://www.spacesproject.net/ This project is funded by the European Union through the Eastern Partnership Culture Programme.